

Innspel til ny strategi for kjønns- og seksualitetsmangfold

Likestillingssenteret KUN og Likestillingssenteret på Vestlandet takkar for mogelegheita til å komme med innspel tidleg i prosessen, og leverer her eit felles høyringsinnspel til ny handlingsplan for kjønns- og seksualitetsmangfold.

Vi er bekymra for ei aukande negativ utvikling for skeive, og at aukande polarisering og autoritarianisme globalt medverkar til liknande utvikling nasjonalt. Vi har ein del faktagrunnlag frå dei siste åra som indikerer auka hat og negative haldningar mot skeive, blant anna «Ytringsklima og netthets (2018–2022)» av Analyse & Tall, «Befolkningens holdninger til LHBT+-personer» (Opinion 2026) og politiet sine statistikkar på meldt hatkriminalitet. Her er transpersonar ei særleg sårbar gruppe. Vi ønsker ei målretta, tverrsektoriell satsing mot denne tendensen.

Vi er også bekymra for kva dette klimaet kan gjere med tilliten som skeive har til offentleg sektor. Både politiet sine egne undersøkingar og anna forskning viser at skeive har lågare tillit til politiet enn befolkninga elles. Ei undersøking gjennomført av C-rex i 2024 viser at 3 av 4 skeive som hadde vore i kontakt med politiet i høve vald var særskilt eller ganske misnøgde med oppfølginga dei fekk av politiet. Vonde opplevingar i møte med det offentlege forsterkar allereie manglande tillit og er ei demokratisk utfordring som må tas på alvor. Vidare veit vi at mange transpersonar har lite tillit til helsevesenet. At sentrale personar i behandlingstilbodet for kjønnsbekreftande behandling ved Rikshospitalet har blitt felt for vitskapeleg uredelegheit i si forskning på transpersonar har ytterlegare svekka transpersonar sin tillit til helsevesenet. Det må jobbast aktivt for eit helsevesen som er helsefremmande for transpersonar og som transpersonar kan ha tillit til. Handlingsplanen må ha eit tydeleg interseksjonelt fokus, der ulike tiltak reflekterer mangfold og sårbarheiter hos ulike grupper av skeive.

Det er også generelt ei utfordring at mange tilsette i offentleg sektor ikkje har kunnskap til å skape tillitsvekkande møter i møte med skeive innbyggjarar. Mangel på skeiv kompetanse kan blant anna skape vegring mot å oppsøke tenester, basert på tidlegare negative erfaringar. Dette påverkar skeive sine mogelegheiter til å få likeverdige tenester i tråd med likestillings- og diskrimineringslova. Det er og behov for ein handlingsplan som særleg løftar fram ei satsing på å auke skeiv kompetanse på alle arenaar for barn og unge, frå barnehage og skule til fritidsarenaar.

Videre meiner vi at det er behov for å rette fokus mot manglande kunnskapsgrunnlag om og tiltak for å fremje levekåra til intersexpersonar i Norge. Forsking fra Europa viser at vold mot og diskriminering av intersexpersonar er utbreidd. Rapporten “Being Intersex in the EU” (2025) viser at 74 % av intersexpersonane i undersøkinga hadde opplevd trakassering det siste året, at ein av tre hadde opplevd diskriminering i arbeidslivet og at 53 % hadde sjølv mordstankar i løpet av det siste året. Vi ønsker å sjå satsingar for betre levekår og tiltak i tråd med Europarådet sine råd på intersexrettar.

Vi ønske også tilrettelegging til å styrke samarbeidet på feltet nasjonalt og internasjonalt. Arbeid med skeive sine levekår må mainstreamast og vere integrert i alle departement sitt generelle arbeid for å sikre likeverdige tenester og like mogelegheiter for å kunne utvikle seg i arbeidslivet. Her må det også settast av midlar til tiltak som rettast spesifikt mot å motvirke barrierar som

skeive møter som hindrar likestilling og svekkar levekåra for skeive. Styrking av fagmiljøa på likestilling, godt samarbeid mellom offentleg, privat og ideell sektor og internasjonalt samarbeid er avgjerande for å lykkast med dette arbeidet.